15/10/2020

Αποστάσεις και μέτρα στους ναούς ανάλογα με το Επιδημολογικό Επίπεδο -Το νέο ΦΕΚ και η Εγκύκλιος της Ιεράς Συνόδου- Τι ισχύει για τις Ιερές Μονές

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Της Ναταλίας Δανδόλου

Εγκύκλιο σημείωμα αναφορικά με τη λειτουργία των Ιερών Ναών, σύμφωνα με τη νέα κυβερνητική απόφαση με θέμα "Κανόνες τήρησης αποστάσεων και άλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19" εξέδωσε η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίο απεστάλη σε όλες τις Μητροπόλεις. Η εγκύκλιος εξεδόθη μετά από Συνοδική Απόφαση κατά τη χθεσινή (14 Οκτωβρίου) συνεδρίαση της ΔΙΣ

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή η παρουσία των πιστών εντός των Ιερών Ναών θα

πραγματοποιείται αναλόγως του επιπέδου προληπτικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας στο οποίο βρίσκεται η περιφερειακή ενότητα κάθε ναού ως εξής:

Επιδημιολογικό Επίπεδο 1 (χαμηλό): Ένας πιστός ανά πέντε τ. μέτρα επιφανείας και με ελάχιστη απόσταση 1,5 μ. μεταξύ τους. Σε περίπτωση που η επιφάνεια του Ιερού Ναού (εξαιρουμένων των βοηθητικών χώρων) υπερβαίνει τα 500 τ.μ. ο μέγιστος αριθμός των παρευρισκομένων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 200 άτομα.

Επιδημιολογικό Επίπεδο 2 (μέτριο): Ένας πιστός ανά δέκα τ. μέτρα επιφανείας και με ελάχιστη απόσταση 1,5 μ. μεταξύ τους. Σε περίπτωση που η επιφάνεια του Ιερού Ναού (εξαιρουμένων των βοηθητικών χώρων) υπερβαίνει τα 500 τ.μ. ο μέγιστος αριθμός των παρευρισκομένων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100 άτομα.

Επιδημιολογικό Επίπεδο 3 (υψηλό): Ένας πιστός ανά δεκαπέντε τ. μέτρα επιφανείας και με ελάχιστη απόσταση 1,5 μ. μεταξύ τους. Σε περίπτωση που η επιφάνεια του Ιερού Ναού (εξαιρουμένων των βοηθητικών χώρων) υπερβαίνει τα 500 τ.μ. ο μέγιστος αριθμός των παρευρισκομένων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 50 άτομα.

Επιδημιολογικό Επίπεδο 4 (πολύ υψηλό): Συνολικό 9 πιστοί εντός των ναών με ελάχιστη απόσταση 1,5 μ. μεταξύ τους.

Κατά την διάρκεια της παραμονής τους στον ιερό Ναό, οι πιστοί με προσωπική τους ευθύνη υποχρεούνται εκ του νόμου να φορούν μάσκα **την οποία θα αφαιρούν προσερχόμενοι στη Θεία Μετάληψη**

Αν κάποιος πιστός, όσο είναι εντός του ναού, παρουσιάσει συμπτώματα ασθενείας, επιβάλλεται να ληφθεί μέριμνα για την άμεση και ασφαλή απομάκρυνσή του, ώστε να αποφευχθεί η επαφή του με άλλα άτομα.

Κατά την προσέλευση στη Θεία Μετάληψη απαιτείται να τηρούνται μετ' ευλαβείας οι προβλεπόμενες αποστάσεις μεταξύ των πιστών. Το ίδιο ισχύει και για τη διανομή του του αντίδωρου, του άρτου, των κολλύβων και των ευλογιών

Όσον αφορά την τέλεση των Ιερών Μυστηρίων του Γάμου, των Βαπτίσεων και των Εξοδίων Ακολουθιών ισχύουν τα προβλεπόμενα από τις Υγειονομικές Αρχές του Κράτους μέτρα, αναφορικά με την προσέλευση των πιστών, ενώ ως προς τους στολισμούς των ναών προτείνεται να η απλότητα και η λιτότητα.

Αναφορικά με τις Ιερές Μονές και τα Ησυχαστήρια, ο αριθμός επισκεπτών , τον

οποίο επιτρέπεται να δέχονται (χωρίς διανυκτέρευση) δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει την αναλογία του ενός πιστού ανά πέντε τ.μ. του Καθολικού της Ιεράς Μονής ή ετέρου χώρου λατρείας αυτής, ή του χώρου εγκαταβίωσης , με ανώτατο όριο προσέλευσης πιστών τους 100 πιστούς.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ:

“Κανόνες τήρησης αποστάσεων και άλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19”

Σύμφωνα με το ΦΕΚ Β’ 4484/11.10.2020:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

1. Επιτρέπεται η τέλεση λειτουργιών, λατρευτικών συνάξεων, ιεροπραξιών, μυστηρίων, κηδειών (και των σχετικών με αυτές θρησκευτικών λειτουργιών και λοιπών ιεροπραξιών και ταφικών εκδηλώσεων) και κάθε είδους θρησκευτικών τελετών, καθώς και η προσέλευση προσώπων για ατομική ή κατ’ ιδίαν προσευχή σε όλους ανεξαιρέτως τους χώρους θρησκευτικής λατρείας (κάθε είδους και κάθε νομικού, κανονικού και εν γένει θρησκευτικού καθεστώτος ναών και παρεκκλησίων, ευκτήριων οίκων, τεμενών, συναγωγών κ.λπ.) κάθε δόγματος και θρησκείας, ανεξαρτήτως μεγέθους καιχωρητικότητάς τους, στο σύνολο της Επικράτειας μόνο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας:

α. **Στις εισόδους των χώρων λατρείας υπάρχουν υποχρεωτικά δυο σταθμοί αντισηπτικών προς χρήση των προσερχόμενων.** Η υγιεινή των χεριών με αντισηπτικό είναι υποχρεωτική κατά την είσοδο στο χώρο λατρείας.

β. Στις εισόδους των χώρων λατρείας στους οποίους οι προσερχόμενοι δεν επιτρέπεται να εισέλθουν με τα υποδήματά τους, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα πλύσης των ποδιών, με τήρηση της απόστασης ενάμισι (1,5) μέτρου ή χρήσης ποδοναρίων, τα οποία δεν επαναχρησιμοποιούνται. Τα υποδήματά τους πρέπει να τοποθετούνται από τους ίδιους εντός σακούλας, η οποία κλείνει ερμητικά. Συνιστάται κάθε σακούλα υποδημάτων να τοποθετείται ξεχωριστά και χωρίς επαφή μεταξύ τους. Σε περίπτωση που το λατρευτικό τυπικό περιλαμβάνει τη χρήση χαλιού, συνιστάται οι προσερχόμενοι να φέρουν και να χρησιμοποιούν εντός του χώρου λατρείας το δικό τους χαλί προσευχής.

γ. Απαγορεύεται η χρήση πνευστών οργάνων. Εάν κατά το οικείο λατρευτικό τυπικό προβλέπεται η ύπαρξη χορωδίας ή ομαδικής υμνωδίας/απαγγελίας θρησκευτικών ύμνων από τους πιστούς, συνιστάται η αποφυγή τους ή η τήρηση τουλάχιστον τριών (3) μέτρων απόστασης μεταξύ τους.

δ. Είναι απαραίτητος ο συχνός καθαρισμός και η τοπική απολύμανση των επιφανειών που αγγίζονται (π.χ. κουπαστές, χερούλια, διακόπτες) ή χρησιμοποιούνται για την εκδήλωση του θρησκευτικού φρονήματος από πολλά πρόσωπα.

ε. Στις εξόδους των χώρων λατρείας τοποθετούνται υποχρεωτικά κάδοι για την απόρριψη του χρησιμοποιηθέντος εξοπλισμού υγιεινής (μάσκες, γάντια, χαρτομάντηλα, ποδονάρια κ.λπ.).

2.**Με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού εφαρμόζεται σύστημα ελεγχόμενης εισόδου προσώπων στο χώρο λατρείας, ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός και να τηρείται η απόσταση του ενάμισι (1,5) μέτρου μεταξύ τους. Ο εφαρμόζων το σύστημα ελέγχου αναμονής στις εισόδους των χώρων λατρείας φέρει υποχρεωτικά όλα τα απαραίτητα μέσα προστασίας του (π.χ. μάσκα, γάντια).**

3.Ο φυσικός αερισμός των χώρων λατρείας είναι υποχρεωτικός καθ’ όλη την διάρκεια λειτουργίας τους. Σε περίπτωση χρήσης τεχνητού κλιματισμού, πρέπει να εξασφαλίζεται ταυτόχρονα και φυσικός αερισμός με ανοικτές πόρτες και παράθυρα.

4.Εφόσον κάποιος παρουσιάσει συμπτώματα ασθένειας, θα πρέπει να απομακρύνεται με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού από τον χώρο λατρείας, τηρώντας τις απαραίτητες προφυλάξεις. Εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση απομάκρυνσή του, πρέπει να απομονωθεί προσωρινά μέχρι την ασφαλή απομάκρυνσή του, αποφεύγοντας την επαφή με άλλα άτομα. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να έχει προβλεφθεί ειδικός χώρος με εξαερισμό, μάσκες, χαρτομάντηλα, πλαστική σακούλα για απόρριψη αυτών και αντισηπτικό χεριών.

5.**Ο κατά νόμο υπεύθυνος θρησκευτικός λειτουργός οφείλει να ενημερώνει με κάθε πρόσφορο τρόπο (ανάρτηση σε ιστοσελίδα, ανακοίνωση κ.λπ.) και σε κάθε περίπτωση να αναρτά σε εμφανές σημείο της εισόδου του χώρου λατρείας: α) τις ώρες κατά τις οποίες τελούνται λειτουργίες, λατρευτικές συνάξεις, ιεροπραξίες και κάθε είδους θρησκευτικές τελετές, β) τις ώρες κατά τις οποίες είναι ανοικτός ο χώρος λατρείας για την πραγματοποίηση ατομικής ή κατ’ ιδίαν προσευχής και γ) τον συνολικό αριθμό ατόμων που μπορούν να παρευρίσκονται ταυτοχρόνως στον χώρο**

λατρείας.

6.Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τους χώρους λατρείας που βρίσκονται εντός δημοσίων, δημοτικών, φιλανθρωπικών, κοινωφελών ή άλλων υπηρεσιών, καταστημάτων και εγκαταστάσεων (π.χ. νοσοκομείων και ψυχιατρείων, γηροκομείων, οικοτροφείων, κοιμητηρίων, κατασκηνώσεων), ιδιωτικών κτημάτων, κτιρίων και επιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιών, κέντρων εκδηλώσεων, ξενοδοχείων). **Υπεύθυνοι τήρησης των όρων, προϋποθέσεων και μέτρων της παρούσας στους προαναφερθέντες χώρους, είναι οι ιδιοκτήτες τους και οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους.**

7.Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τις Ιερές Μονές, τα Μοναστήρια, τα Ησυχαστήρια και τους λοιπούς χώρους εγκαταβίωσης εντός της Επικράτειας. Ο αριθμός επισκεπτών που μπορούν να δέχονται ημερησίως (χωρίς διανυκτέρευση) δεν μπορεί να υπερβαίνει την αναλογία ένα (1) άτομο ανά πέντε (5) τ.μ. του Καθολικού της Ιεράς Μονής ή του κεντρικού χώρου λατρείας του Μοναστηριού ή του χώρου εγκαταβίωσης, με ανώτατο όριο τα εκατό (100) άτομα. **Οι απαγορεύσεις επισκέψεων και όλα τα αναγκαία προληπτικά μέτρα που αφορούν στις Ιερές Μονές της Αθωνικής Πολιτείας, αποφασίζονται από τον Διοικητή του Αγίου Ορους, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης της Ιεράς Κοινότητας.** Με την ως άνω απόφαση του Διοικητή ορίζεται, εφεξής, ο αριθμός των εισερχομένων ημερησίως επισκεπτών, εντός των ορίων που αναφέρονται ανωτέρω. Ο Διοικητής εποπτεύει την ορθή τήρηση όλων των μέτρων προστασίας, είτε αυτά λαμβάνονται από τον ίδιο τοπικά είτε λαμβάνονται σε επίπεδο Επικράτειας.

8. Σε περίπτωση τέλεσης λειτουργίας, λατρευτικής σύναξης, ιεροπραξίας, μυστηρίου και κάθε είδους θρησκευτικής τελετής σε υπαίθριους χώρους, ισχύουν τα θεσπισθέντα προληπτικά μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και οι σχετικοί κανόνες περί δημοσίων, υπαίθριων συναθροίσεων.

Σύμφωνα με την απόφαση, για το χρονικό διάστημα από τις 12 Οκτωβρίου έως τις 25 Οκτωβρίου 2020, οι Περιφερειακές Ενότητες κατατάσσονται στα ακόλουθα επίπεδα προληπτικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας, με εφαρμογή των αντίστοιχων προβλέψεων:

1. Οι Περιφερειακές Ενότητες Έβρου, Καβάλας, Θάσου, Δράμας, Σερρών, Λήμνου, Θεσπρωτίας, Άρτας, Ευρυτανίας, Φωκίδας, Σποράδων, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης, Ηλείας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας, Άνδρου, Τήνου, Σύρου, Μήλου, Ικαρίας, Καλύμνου, Χανίων, Ρεθύμνου, Λασιθίου και Καρπάθου-Κάσου εντάσσονται στο

πρώτο επίπεδο των προληπτικών μέτρων (χαμηλό).

2. Οι Περιφερειακές Ενότητες Ροδόπης, Ξάνθης, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Φλώρινας, Ημαθίας, Πιερίας, Γρεβενών, Λάρισας, Μαγνησίας, Κέρκυρας, Πρέβεζας, Αιτωλοακαρνανίας, Φθιώτιδας, Βοιωτίας, Ευβοίας, Κορινθίας, Αργολίδας, Λακωνίας, Χίου, Πάρου, Νάξου, Κω και Ρόδου εντάσσονται στο δεύτερο επίπεδο των προληπτικών μέτρων (μέτριο).

3. Οι Περιφερειακές Ενότητες Πέλλας, Κοζάνης, Καστοριάς, Ιωαννίνων, Τρικάλων, Καρδίτσας, Λέσβου, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Νήσων Αττικής, Δυτικού Τομέα Αθηνών, Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Βόρειου Τομέα Αθηνών, Νότιου Τομέα Αθηνών, Πειραιά, Κέας – Κύθνου, Ζακύνθου, Αχαΐας, Σάμου, Μυκόνου, Θήρας και Ηρακλείου εντάσσονται στο τρίτο επίπεδο των προληπτικών μέτρων (υψηλό).

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθῆναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 4747
Ἀριθ.
Διεκπ. 1957

Ἀθήνησι τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3027

Πρός
τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Εἰς τάς Ἕδρας αὐτῶν

Θέμα: «*Περί τῆς λειτουργίας τῶν Ἱερῶν Ναῶν, συμφώνως πρός τήν νέαν Κυβερνητικήν Ἀπόφασιν μέ θέμα: "Κανόνες τήρησης αποστάσεων και ἄλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19" (ΦΕΚ Β΄ 4484/11.10.2020)*»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 14ης μηνός Ὀκτωβρίου *ἐ.ἔ.*, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ ῥηθείσῃ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, λαβοῦσα ὑπ᾽ ὄψιν: α) τήν ὑπ᾽ ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οικ.34060 (Φ.Ε.Κ. Β΄ 2111/2.6.2020) Κοινήν Ὑπουργικήν Ἀπόφασιν (Κ.Υ.Α.), β) τήν ὑπ᾽ ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οικ.48967 (Φ.Ε.Κ. Β΄ 3162/31.7.2020) Κοινήν Ὑπουργικήν Ἀπόφασιν (Κ.Υ.Α.), γ) τήν ὑπ᾽ ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οικ.64450 (Φ.Ε.Κ. Β΄ 4484/11.10.2020) Κοινήν Ὑπουργικήν Ἀπόφασιν (Κ.Υ.Α.) μέ θέμα: «*Κανόνες τήρησης αποστάσεων και ἄλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19*», δ) τήν ὑπ᾽ ἀριθ. 3021/13.5.2020 Συνοδικήν Ἐγκύκλιον μέ θέμα: «*Ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 12.5.2020 ὡς πρός τήν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Ναῶν*», μετά τῶν γενομένων ἐν τῷ μεταξύ τροποποιήσεων, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐνημερώσῃ ὑμᾶς ὅτι διά τήν ἀποφυγήν τοῦ συνωστισμοῦ τῶν πιστῶν καί πιθανῆς ἐξαπλώσεως τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19, ἰσχύουν αἱ ὡς κάτωθι προϋποθέσεις ὡς πρός τήν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος:

1) Κατά τήν εἴσοδον εἰς τόν Ἱερόν Ναόν δέον ὅπως ἐφαρμόζηται, τῇ ἐπιτηρήσει εἰδικῶς ἐξουσιοδοτηθέντος ἐπί τούτῳ προσώπου, ἡ τήρησις τῆς ἀποστάσεως τοῦ ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου τούλάχιστον μεταξύ τῶν πιστῶν. Ἡ παρουσία πιστῶν ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν θά πραγματοποιήται ἀναλόγως τοῦ ἐπιπέδου προληπτικῶν μέτρων προστασίας τῆς δημοσίας ὑγιείας εἰς τό ὁποῖον εὑρίσκεται ἡ Περιφερειακή Ἑνότης ἑκάστου Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς ἑξῆς:

α) Ἐπιδημιολογικόν Ἐπίπεδον 1 (χαμηλόν): Εἷς (1) πιστός ἀνά πέντε (5) τ.μ. ἐπιφανείας καί μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των. Εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἥν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (ἐξαιρουμένων τῶν βοηθητικῶν χώρων) ὑπερβαίνη τά πεντακόσια (500) τ.μ., ὁ μέγιστος ἀριθμός παρευρισκομένων πιστῶν, ὁρίζεται ἐκ τοῦ νόμου εἰς διακοσίους (200).

β) Ἐπιδημιολογικόν Ἐπίπεδον 2 (μέτριον): Εἷς (1) πιστός ἀνά δέκα (10) τ.μ. ἐπιφανείας καί μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των. Εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἥν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (ἐξαιρουμένων τῶν βοηθητικῶν χώρων) ὑπερβαίνη τά πεντακόσια (500) τ.μ., ὁ μέγιστος ἀριθμός παρευρισκομένων πιστῶν, ὁρίζεται ἐκ τοῦ νόμου εἰς ἑκατόν (100).

γ) Ἐπιδημιολογικόν Ἐπίπεδον 3 (ὑψηλόν): Εἷς (1) πιστός ἀνά δεκαπέντε (15) τ.μ. ἐπιφανείας καί μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των. Εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἥν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (ἐξαιρουμένων τῶν βοηθητικῶν χώρων) ὑπερβαίνη τά πεντακόσια (500) τ.μ., ὁ μέγιστος ἀριθμός παρευρισκομένων πιστῶν, ὁρίζεται ἐκ τοῦ νόμου εἰς πεντήκοντα (50).

δ) Ἐπιδημιολογικόν Ἐπίπεδον 4 (πολύ ὑψηλόν): Ἐννέα (9) συνολικῶς πιστοί μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των.

2) Κατά τήν διάρκειαν τῆς παραμονῆς των εἰς τόν Ἱερόν Ναόν, οἱ πιστοί, μέ προσωπικήν των εὐθύνην καί μέριμναν, ὑποχρεοῦνται ἐκ τοῦ νόμου ἵνα φέρουν ὑφασματίνην προστατευτικήν προσωπίδα, τήν ὁποίαν ἀσφαλῶς θά ἀφαιροῦν προσερχόμενοι εἰς τήν Θείαν Μετάληψιν. Ἐάν δέ πιστός τις, ἐνόσῳ παραμένει ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ, παρουσιάση συμπτώματα ἀσθενείας, ἐπιβάλλεται ὅπως ληφθῇ μέριμνα διά τήν ἄμεσον καί ἀσφαλῆ ἀπομάκρυνσίν του ἤ, ἐφόσον τοῦτο δέν εἶναι δυνατόν, διά τήν ἀσφαλῆ μετακίνησίν του εἰς εἰδικόν χῶρον, πρός ἀποφυγήν ἐπαφῆς μεθ' ἑτέρων προσώπων. Πρός ἀντιμετώπισιν τοιούτων φαινομένων, κρίνεται ὑποχρεωτική ἡ πρόβλεψις διά τήν ὕπαρξιν καταλλήλου χώρου (π.χ. γραφεῖον, χῶρος εἰς τό πνευματικόν κέντρον κ.λπ.) μέ ἐπαρκῆ ἐξαερισμόν, ὅπου θά ὑπάρχουν προστατευτικά καλύμματα

προσώπου (μάσκαι), χαρτομανδήλια, εἰδικόν ἀπορριματοδοχεῖον καί ἀντισηπτικόν διάλυμα χειρῶν.

3) Κατά τήν προσέλευσιν εἰς τήν Θείαν Μετάληψιν ἀπαιτεῖται ἵνα τηρῶνται μετ' ἀκριβείας αἱ προβλεπόμεναι ἀποστάσεις μεταξύ τῶν πιστῶν. Τό αὐτό ἰσχύει καί κατά τήν διανομήν τοῦ ἀντιδώρου, τοῦ ἄρτου, τῶν κολλύβων καί ἄλλων εὐλογιῶν.

4) Ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πιστῶν κρίνεται ἀναγκαῖον ὅπως ἀναρτηθοῦν εἰς τούς πίνακας ἀνακοινώσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἤ καί εἰς τάς ὑφισταμένας ἱστοσελίδας των: α) τό ὡράριον τελέσεως τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, β) τό ὡράριον κατά τό ὁποῖον ὁ Ἱερός Ναός θά παραμένῃ ἀνοικτός διά τήν προσέλευσιν τῶν πιστῶν καί γ) ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν πιστῶν, οἵτινες δύνανται ἵνα παρευρίσκωνται ταὐτοχρόνως ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός τάς ἀνωτέρω ὑγιεινομικάς ὑποδείξεις.

5) Τό ἁρμοδίως ἐξουσιοδοτηθέν πρόσωπον διά τόν ἔλεγχον τῆς ἀναμονῆς εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν θά φέρῃ ὑποχρεωτικῶς τά ὑπό τοῦ νόμου προβλεπόμενα μέτρα προστασίας (ὑφασματίνην προσωπίδα, χειράκτια (γάντια) κ.λπ.). Ἐφόσον παρέχεται ἡ δυνατότης, προτείνεται ἡ χρῆσις διαφορετικῶν θυρῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ διά τήν ἀσφαλεστέραν εἴσοδον καί ἔξοδον τῶν πιστῶν. Ἐπιπροσθέτως, ἀπαιτεῖται ἡ τοποθέτησις εἰδικῶν καλάθων εἰς τάς ἐξόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν διά τήν ἄμεσον ἀπόρριψιν τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐξοπλισμοῦ ὑγιεινῆς.

6) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἥν ὁ ἀριθμός τῶν προσελθόντων ὑπερβαίνῃ τόν ἐπιτρεπόμενον διά τούς εἰσερχομένους εἰς τούς Ἱερούς Ναούς, οὗτοι δύνανται ὅπως παραμένωσιν ἐν τῷ προαυλίῳ χώρῳ, προσευχόμενοι καί τηροῦντες τήν ἐνδεδειγμένην ἀπόστασιν τοῦ ἑνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των, ὡς καί τούς σχετικούς κανόνας περί δημοσίων συναθροίσεων (βλ. Φ.Ε.Κ. Β' 4484/11.10.2020, σελ. 48684). Εἰς αὐτήν τήν περίπτωσιν, ἐπιτρέπεται ἡ λειτουργία τῶν ἐξωτερικῶν μεγαφώνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, κατά τάς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιτρεπομένας ὥρας καί εἰς τό προβλεπόμενον ἐπίπεδον ἐκπομπῆς ἤχου.

7) Ἐάν ὑφίστανται πλείονες τοῦ ἑνός Ἐφημέριοι εἰς τινας Ἱερούς Ναούς, συνιστᾶται ἡ τέλεσις περισσοτέρων Θείων Λειτουργιῶν κατά τήν αὐτήν ἡμέραν, συμφώνως τῇ ἐκκλησιαστικῇ συνηθείᾳ καί πρακτικῇ, τόσον κατά τήν Κυριακήν, ὅσον καί κατά τάς μεγάλας Ἑορτάς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δύνανται οἱ κατά τόπους Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται νά ἐπιτρέψωσι, κατά τήν ποιμαντικήν Αὐτῶν κρίσιν, τήν τέλεσιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὄρθρου ἀφ' ἑσπέρας, μετά τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ. Αἱ Ἀγρυπνίαι θά τελῶνται κατά τά καθιερωμένα, ἀνα-

φορικῶς δέ πρός τάς κωδωνοκρουσίας, δέον ὅπως τελῶνται κατά τόν συνήθη τρόπον.

8) Ἡ Ἱερά Σύνοδος προτρέπει τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας ἵνα συστήσωσι τήν συχνήν τέλεσιν Θείων Λειτουργιῶν καί κατά τάς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἐπί τῷ τέλει τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐργαζομένων πιστῶν, ἀλλά καί τῆς συμμετοχῆς των εἰς ἐλάσσονος προσελεύσεως λειτουργικάς Συνάξεις.

9) Θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ μέριμνα διά τήν τοποθέτησιν ἀντισηπτικῶν/ἀπολυμαντικῶν εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν, διά τήν ὑποχρεωτικήν δι' ἅπαντας τούς εἰσερχομένους ἀπολύμανσιν τῶν χειρῶν, ὡς καί ἡ τοποθέτησις εἰς ἐμφανές σημεῖον τοῦ προβλεπομένου ἀναγκαίου ἐξοπλισμοῦ ὑγιεινῆς.

10) Ὁσάκις παρέχεται ἡ δυνατότης διευθετήσεως τοῦ χώρου ἑκάστου Ἱεροῦ Ναοῦ ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς παρουσίας τῶν πιστῶν συμφώνως πρός τάς ὡς ἄνω κατά περίπτωσιν ἀναλογίας, δέον ὅπως διατηρῶνται ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν μόνον τά ἀντιστοιχοῦντα εἰς τούς προσερχομένους καθίσματα, τιθέμενα κατά τάς προσηκούσας μεταξύ των ἀποστάσεις. Ἐπί τούτῳ προτείνεται ἡ ἀπόσυρσις τῶν περισσευόντων καθισμάτων ἐκτός τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

11) Ὁ φυσικός ἐξαερισμός τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἐνόσῳ παραμένουν ἀνοικτοί, εἶναι ὑποχρεωτικός. Εἰς περίπτωσιν χρήσεως τεχνητοῦ κλιματισμοῦ, ἐνδείκνυται ἡ ἄμεσος μέριμνα διά τόν καθαρισμόν τῶν φίλτρων αὐτοῦ, καθώς καί ἡ ἐξασφάλισις ταὐτοχρόνου φυσικοῦ ἐξαερισμοῦ τοῦ ἱεροῦ Χώρου ἐκ τῶν θυρῶν καί τῶν παραθύρων αὐτοῦ, κατά τήν διάρκειαν τῆς λειτουργίας του.

12) Καθίσταται ἀδήριτος καί ἀπόλυτος ἡ ἀνάγκη διά τήν συχνήν καί σχολαστικήν καθαριότητα, καί διά τήν τακτικήν ἀπολύμανσιν δι' ἀντισηπτικοῦ διαλύματος τῶν σημείων καί τῶν ἐπιφανειῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς τάς ὁποίας παρατηρεῖται συχνή πρόσβασις τῶν πιστῶν.

13) Ὅσοι ἐκ τῶν πιστῶν ἀνήκουσιν εἰς ὑγιεινομικῶς εὐπαθεῖς ὁμάδας (ἡλικιωμένοι, ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐξ ἀναπνευστικῶν προβλημάτων ἢ σακχαρώδους διαβήτου ἢ καρδιαγγειακῶν νοσημάτων, ἀνοσοκατεσταλμένοι) παρακαλοῦνται ἵνα ἀποφεύγουν τήν ἔξοδον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῶν, χάριν τῆς προστασίας τῆς ὑγείας των. Ἐάν ἐπιθυμοῦν τήν κατ' οἶκον ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν των καί κυρίως τήν Θείαν Μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, εἶναι ἐπιβεβλημένον οἱ Ἱερεῖς νά ἐπιτελοῦν τό ἀδιάπτωτον ποιμαντικόν των καθῆκον.

14) Ἐπαναβεβαιοῦνται αἱ παλαιότεραι Ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς πρός τήν λιτήν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, συμφώνως πρός τό ἦθος καί τήν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκ-

κλησίας. Τό αὐτό ἰσχύει καί διά τάς μεγάλας Πανηγύρεις τῆς περιόδου αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι θά πρέπῃ νά διακρίνωνται διά τήν μετά σεμνότητος τέλεσίν των, ἡ δέ συμμετοχή Ἀρχιερέων εἰς τυχόν Συλλείτουργα μή ὑπερβαίνῃ τόν ἀριθμόν τῶν τριῶν (3). Ἡ τέλεσις Λιτανειῶν ἐπί τοῦ παρόντος ἀναστέλλεται, ἐνῷ ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορά Ἱερῶν Λειψάνων καί Ἱερῶν Εἰκόνων πρός ἁγιασμόν καί παραμυθίαν τῶν πιστῶν, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψει τῶν ἀπαραιτήτων ὑγιεινομικῶν μέτρων. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἥν μεταφέρωνται ἐκ μιᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς ἑτέραν Ἱεράν Μητρόπολιν, τυγχάνει ἀπαραίτητος ἡ ἐπί τούτῳ ἔγκρισις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 2760/29.1.2003 Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ.

15) Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων τοῦ Γάμου καί τῆς Βαπτίσεως καί τῶν Ἐξοδίων Ἀκολουθιῶν, ἰσχύουν ἅπαντα τά ὑπό τῶν Ὑγιεινομικῶν Ἀρχῶν τοῦ Κράτους προβλεπόμενα μέτρα σχετικῶς πρός τήν προσέλευσιν τῶν πιστῶν, ἐνῷ τά Ἱερά Μυστήρια θά τελῶνται ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός προγενεστέραν Συνοδικήν Ἀπόφασιν. Ὡς πρός τούς στολισμούς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ προτίμησις τῆς λιτότητος καί τῆς ἁπλότητος.

16) Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν δι' ἅπαντας τούς Ἐνοριακούς, Προσκυνηματικούς, Κοιμητηριακούς, Ἱδρυματικούς κ.λπ. Ἱερούς Ναούς, τά Μητροπολιτικά καί Ἐνοριακά Παρεκκλήσια, οὐχί ὅμως καί διά τά Παρεκκλήσια, τά ὁποῖα εὑρίσκονται ἐντός ἰδιωτικῶν κτημάτων, κτιρίων καί ἐπιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιῶν, κέντρων ἐκδηλώσεων, ξενοδοχείων κ.λπ.), ὅπου δέν ἐπιτρέπεται ἡ προσέλευσις πιστῶν διότι, ὡς Ἰδιωτικοί Ναοί, εἶναι προωρισμένοι διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἰδιοκτητῶν καί τῶν οἰκείων αὐτῶν.

17) Ἅπαντα τά ἀνωτέρω ἀφοροῦν καί εἰς τάς Ἱεράς Μονάς καί τά Ἡσυχαστήρια. Ὁ ἀριθμός ἐπισκεπτῶν, τόν ὁποῖον ἐπιτρέπεται νά δέχωνται (χωρίς διανυκτέρευσιν) δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπερβαίνῃ τήν ἀναλογίαν τοῦ ἑνός (1) πιστοῦ ἀνά πέντε (5) τ.μ. τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἤ ἑτέρου χώρου λατρείας Αὐτῆς ἤ τοῦ χώρου ἐγκαταβιώσεως, μέ ἀνώτατον ὅριον προσελεύσεως πιστῶν, ὡς ὁρίζεται ἐκ τοῦ νόμου, τούς ἑκατόν (100) πιστούς.

Ἐν κατακλείδι, ἐπισυνάπτομεν καί τήν ὑπ' ἀριθ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 64450 Κ.Υ.Α. μέ θέμα: «*Κανόνες τήρησης αποστάσεων και άλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19*» (Φ.Ε.Κ. Β' 4484/11.10.2020), εἰς τάς ὑπ' ἀριθ. 48693, 48694, 48719, 48749 καί 48750 σελίδας τοῦ ὁποίου δύνασθε ὅπως ἀναγνώσητε τά μέτρα τά ἀφοροῦντα εἰς τούς Χώρους λατρείας, πρός ὑμετέραν ἐνημέρωσιν.

Πρός τοῦτο ἀδελφικῶς συνιστῶμεν ὑμῖν ὅπως προτρέψητε τόν ὑφ' ὑμᾶς Ἱερόν Κλῆρον ἵνα ἐντείνῃ τάς πρός τόν θεῖον Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν προσευχάς τε καί ἱκεσίας, πρός τό ἀπαλλαγῆναι τήν οἰκουμένην ἀπό τῆς ἐνσκηψάσης πανδημικῆς νόσου. Ὅθεν, ἐν τῷ ὡς ἄνω πνεύματι καλόν θά ἦτο νά ἐπιτελῶνται ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς, πλήν τῶν συχνῶν Θείων Λειτουργιῶν, ἱεραί πρός τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον Παρακλήσεις, παννυχίδες κ.λπ.

Ὡσαύτως, παρακαλοῦμεν ὅπως συσταθῇ καί εἰς τό «βασίλειον ἱεράτευμα» εἰς τούς λαϊκούς ἀδελφούς καί τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, νά συναγωνίζωνται ἡμῖν ἐν ταῖς προσευχαῖς (Ρωμ. 16,30) τόσον ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς, ὅσον καί ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν, ὅπως ἡ πανσθενουργός δύναμις τοῦ Ζῶντος Θεοῦ ἀποσοβήσῃ ἀφ' ἡμῶν τήν ὀλέθριον ἀσθένειαν τοῦ Covid-19.

Ἐπί δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τήν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος
† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου Ἰάκωβος
† Ὁ Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου Δημήτριος
† Ὁ Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας Παντελεήμων
† Ὁ Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος καί Σουφλίου Δαμασκηνός
† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης Ἀνδρέας
† Ὁ Ξάνθης καί Περιθεωρίου Παντελεήμων
† Ὁ Ἄρτης Καλλίνικος
† Ὁ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρουπόλεως Ἀθηναγόρας
† Ὁ Ζακύνθου Διονύσιος
† Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ Κύριλλος
† Ὁ Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος Γαβριήλ
† Ὁ Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης Ἀντώνιος
Ὁ Ἀρχιγραμματεύς
† Ὁ Ὠρεών Φιλόθεος

Ἀκριβές Ἀντίγραφον
Ὁ Ἀρχιγραμματεύς
† Ὠρεών Φιλόθεος
† Ὁ Ὠρεών Φιλόθεος